

Kandidijaza (infekcija gljivicom, monilijaza) je infekcija gljivicom *Candida*, prije zvanom *Monilia*.

Candida (*Candida*) obično inficira kožu i sluznice, kao što su sluznica usta i vagine. Rijetko prodire u dublja tkiva kao i u krv uzrokujući sistemnu kandidijazu opasnu po život. Ta teža infekcija je najčešća u ljudi sa slabim imunitetom, npr. u ljudi sa AIDS-om ili onih koji dobivaju kemoterapiju.

Candida (*Candida*) je normalan stanovnik probavnog sistema i vagine koja obične ne uzrokuje štetu. Kada su uslovi okoline posebno povoljni, npr. za toplog, vlažnog vremena ili kada su oštećene imunološke obrambene snage osobe, gljivica može zaraziti kožu. Poput dermatofita za kandidu su povoljni za rast vrući, vlažni uslovi. Ponekad ljudi koji uzimaju antibiotike dobiju infekciju kandidom, jer antibiotici ubijaju bakterije koje normalno borave u tkivima što omogućuje kandidi da nekontrolirano raste.

Kortikosteroidi ili terapija koja potiskuje imunost (imunosupresivna terapija) nakon presađivanja organa mogu također oslabiti tjelesne obrambene snage protiv infekcije gljivicama. Trudnice, debeli ljudi i ljudi sa šećernom bolešću također su skloniji infekciji kandidom.

Simptomi kandidijaze

Simptomi su različiti ovisno o mjestu infekcije.

Infekcije u kožnim naborima (intertriginozne infekcije) ili u pupku obično uzrokuju crveni osip, često sa mrljastim područjima koja otpuštaju male količine bjelkaste tekućine. Mogu se pojaviti male pustule, naročito uz rubove osipa, a osip može svrbjeti ili peći. Osip izazvan kandidom oko anusa može biti grub, bijel ili crven i svrbljiv.

Infekcije vagine kandidom (vulvovaginitis) su česte, naročito u žena koje su trudne, koje imaju šećernu bolest ili uzimaju antibiotike. Simptomi tih infekcija uključuju bijeli ili žuti iscjedak iz vagine i pečenje, svrbež i crvenilo uz zidove i vanjsko područje vagine.

Infekcije penisa kandidom najčešće zahvaćaju muškarce sa šećernom bolešću ili one muškarce čije partnerice imaju infekciju vagine kandidom. Obično infekcija stvara crveni, ljuskavi, katkada bolni osip na donjoj strani penisa. Međutim, infekcija penisa ili vagine ne mora uzročiti nikakve simptome.

Soor (mliječica) je infekcija kandidom unutar usne šupljine. Kremaste bijele krpe, tipične za soor, pripiju se uz jezik i sa strana ustiju i često su bolne. Krpe se mogu lako ostrugati prstom ili kašćicom. Soor u inače zdrave djece nije neuobičajen, ali u odraslih može biti znak oštećene imunosti, vjerojatno uzrokovane šećernom bolešću ili AIDS-om. Upotreba antibiotika koji ubijaju konkurentne bakterije povećava vjerovatnost dobivanja soora.

Perleche (žvale) je infekcija kandidom u uglovima ustiju koja stvara raspukline i sitne rezove. Može proistjecati od loše namještenih zubnih proteza koje vlaže kutove ustiju pa gljivice mogu rasti.

Paronihija izazvana kandidom, kandida koja raste u ležištima nokta izaziva bolno nateknuće i gnoj. Nokti zaraženi kandidom mogu postati bijeli ili žuti i odvajaju se od ručnog ili nožnog prsta.

Dijagnoza kandidijaze

Obično doktor može prepoznati infekciju kandidom promatranjem njenog osobnog osipa ili debelih, bijelih tjestastih ostataka. Za postavljanje dijagnoze doktor može ostrugati nešto kože skalpelom ili potiskivačem jezika. Tada se uzorak mikroskopski pregleda ili stavi u hranilište (kulturu) da se prepozna uzročnik infekcije.

Liječenje kandidijaze

Općenito kožne infekcije kandidom lako se liječe ljekovitim kremama i losionima. Doktori često preporučuju nistatin kremu za infekcije kože, vagine i penisa, krema se obično primjenjuje dva puta dnevno tokom 7-10 dana. Lijekovi protiv gljivica u vagini i anusu postoje i kao supozitoriji.

Lijekovi za soor mogu se uzimati kao tekućina koju se mučka u ustima i ispljune ili kao pastilu koju se polako otapa u ustima. Za infekcije kože, katkada se zajedno sa antigljivičnim kremama koriste kortikosteroidne masti, kao što je hidrokortizon, jer masti brzo smanjuju svrbež i bol (premda one ne liječe samu zarazu).

Održavanje kože suhom uklanja infekciju i sprječava povratak gljivice. Da se održi koža suhom može pomoći obični talk ili puder koji sadrži nistatin.